

[Hanne Reintoft.]

auspicier, og der har været i hundredvis af dygtige håndværkere i gang deroppe, ved hvis hjælp man netop kunne have uddannet en virkelig dygtig håndværkerstand. Allerede i 1960'erne kunne man have taget en hel del grønlændere ind som elever i Grønlands tekniske organisations tegnestuer, man kunne have uddannet byggelederassistenter og tekniske tegnere, der kunne have været anvendt på Grønland, hvor netop særlige forhold, der kræver lokal viden, gør sig gældende i byggeriet. På den måde havde man kunnet skabe en naturlig afgang af den udsendte arbejdskraft herfra og have ladet grønlænderne selv overtage det fornødne arbejde.

I stedet kommer langt om længe dette lovforslag, der ikke indeholder noget skelsettende med hensyn til virkelig uddannelse af grønlænderne, men snarere er et ekstra skud på stammen i den ministerielle knopskydning. Man skaber et nyt direktorat og endnu mere bureaukrati med flere konsulenter, flere sagkyndige, flere sagsbehandlere osv., og her i tinget nøjes man med at føre en lang debat om stillingsbetegnelser.

Derimod gjorde man meget lidt ud af den lokale administration, der jo varetages af kærnerkontorerne, hvor personalet næsten udelukkende er danskere, der med mere eller mindre talent søger at styre det hele ved hjælp af tolke. Man kunne for længst have sendt grønlændere til Danmark til uddannelse og i takt med, at danskerne rejser hjem efter deres 2-årige kontraktens udløb, have ladet grønlænderne overtage arbejdet. Hele uddannelsessektoren ville i det hele taget nok stå sig ved, at man indførte ligeløn for lærerne deroppe, da uddannelsen i øvrigt er analog med den danske.

I den forbindelse vil jeg gerne henlede opmærksomheden på lovforslagets § 2, stk. 4, som lyder således:

„Efter indstilling fra direktionen kan ministeren ansætte konsulenter til at bistå direktionen, give undervisning og vejledning til private erhvervsdrivende, som allerede er etablerede, eller som agter at etablere sig.“

Jeg synes, der burde have været en tilføjelse, og hvis forslaget skal til fornyet udvalgsbehandling, vil jeg henstille, at man overvejer det. Jeg synes, at der skal tilføjes:

„Bosiddende eller indvandrede danskere er dog afskåret fra at modtage denne hjælp.“; idet jeg finder, at når loven udelukkende er lavet til brug for den grønlandske befolkning, så bør den ikke benyttes af og være skatteskjul for måske lidt for driftige danske erhvervsdrivende. Der kan jo være tilfælde, hvor man ubevidst sætter noget i gang, som virker stik imod hensigten, og i dette tilfælde tror jeg det kan komme til at virke imod grønlændernes interesser. Vi skulle nødig i kraft af denne lov opleve en yderligere udbytning af den grønlandske befolkning til fordel for smarte danske erhvervsdrivende.

I det hele taget skulle vi måske bede ministeren om en opgørelse over, hvor mange konsulenter der efterhånden er ansat i Grønlandsadministrationen både i Danmark og i Grønland. Det er antagelig efterhånden et betydeligt antal.

Samtidig må jeg sige, at vi ikke kan billige sammensætningen af den foreslåede direktion, og ændringsforslagene gør den ikke tilfredsstillende. Vi havde hellere set en anden fordeling, nemlig således: 2 medlemmer valgt af Grønlands Arbejder Sammenslutning, 2 medlemmer, der repræsenterede grønlandsk ungdom, der jo har en betydelig interesse i forslaget, 2 medlemmer som foreslået i forslaget, der repræsenterer grønlandske arbejdsgivere, og så 1 medlem fra landsrådet — det vil udelukkende være grønlændere — mens de i forslaget i øvrigt nævnte personer, nemlig skoledirektøren og arbejds- og socialdirektøren, bibeholdes. Det må være rimeligt at lade direktionen selv udpege sin formand. Gjorde man det, og fik den en sådan sammensætning, så ville vi få en stærk overvægt af grønlændere, og det ville måske kunne bevirke en større interesse for de muligheder, der er i forslaget.

Det er fra mange sider fremhævet, at grønlændernes rolle er alt for passiv i den store udvikling, der er i gang, at den alt for ofte kun er tilskuerens rolle, og jeg synes ikke, at denne lov ændrer dette mønster. Vi bliver i højere grad, end dette lovforslag giver udtryk for, nødt til at forstå, at det må være grønlænderne selv, der bestemmer deres lands udvikling og fremtid, og ikke nok så velmenende og idealistiske danskere, desværre vel ofte bistået af den kunstigt